

HOMILIE NACHTMIS 2011

Kerstmis is altijd een dag waarop wij ons verheugen. We maken daarom ook een flinke aanloop om kerstmis te vieren. Langzaam werden de straten en de winkels steeds meer versierd met kerstverlichting. Nu kan iedereen genieten van de vele lichtjes die de duisternis in deze donkere en grauwe dagen moet verdrijven en sfeer scheppen van gezelligheid en samenzijn. Die vele lichtjes drukken verder bij ons een onderhuids verlangen uit naar een gave wereld van liefde, vrede en gerechtigheid, waarin tegenstellingen overbrugd worden en mensen vreedevol met elkaar omgaan, zodat er een paradijselijke situatie ontstaat. De profeet Jesaia heeft deze nieuwe wereld gedurende de advent uitgebreid omschreven als de tijd waarin de zwaarden tot ploegscharen worden omgesmeed en de panter rust naast het lammetje.

Met kerstmis hopen wij, dat de wereld er, als is het heel even, paradijselijk. "Vrede en vreugde op aarde voor alle mensen van goede wil!" klinkt er uit de mond van de engelen die de verbaasde herders de Blijde Boodschap brengen van de geboorte van het Kind. Het zijn woorden die ons als muziek in de oren klinken en we hebben er ook muziek van gemaakt. Vol enthousiasme zingen wij de kerstliederen over vrede en geluk. We geven er uitdrukking aan door lichten te ontsteken. In onze woningen prijkt de kerstboom en wij hebben de kribbe opgezet. Zo geven wij uitdrukking aan het kerstverhaal, want wij willen het zien, wat er gebeurd is daar in de velden van Betlehem. In het evangelie van deze Kerstnacht weerklinkt opnieuw de vreugdeboodschap van de engel: "Heden is u een Redder geboren, Christus de Heer". En vanaf die bijzondere nacht is de Blijde Boodschap van Gods Menswording niet meer verstomd en mogen wij hopen op de nieuwe wereld. Ouders hebben het aan hun kinderen verteld en deze kinderen weer aan hun kinderen. Eigenlijk tot voor kort was deze geloofsoverdracht een vanzelfsprekendheid. Het christelijk geloof maakte deel uit van het cultuurpatroon waarop onze samenleving was gebouwd. Dit is echter niet meer het geval. Het geloof wordt niet meer breed door de samenleving gedragen, zodat velen dit verhaal niet meer of alleen bij flarden nog kennen. Niet zelden blijft daarom de kribbe achterwege in de huiskamer en is er alleen nog de boom, maar zonder kribbe verliest de boom ook zijn betekenis en verwordt weer tot een heidens symbool.

We kunnen dit betreuren. Maar we kunnen ook zien, dat deze situatie nieuwe mogelijkheden biedt. Meer dan vroeger kan het geloof nu echt gebaseerd zijn op een persoonlijke geloofskeuze; een persoonlijk antwoord op Gods woord, die het hart van de mens heeft geraakt. Je wordt niet langer als het ware als christen geboren. Je moet het daadwerkelijk vanuit je eigen levensovertuiging worden.

Mensen - ook jonge mensen - worden geraakt door de nieuwheid van het Evangelie. Ze horen een geluid dat ze helemaal niet kennen, maar dat voor hen een bron van vreugde en hoop kan worden. Als we er op deze wijze tegenaan kijken, biedt het verlies van de vanzelfsprekendheid een nieuwe kans voor authentiek geloven. Van de andere kant mogen wij onze ogen niet sluiten voor de vele mensen, die door allerlei omstandigheden van het christelijk geloof vervreemd zijn geraakt. Weer anderen hebben zelfs nog nooit van de Blijde Boodschap gehoord.

Maar elk jaar opnieuw klinken die bijzondere woorden: "Heden is ons een Redder geboren." "Christ der Retter ist da," zingen wij in het Stille Nacht. // Juist daarin ligt het bijzondere van deze nacht, het bijzondere van ons geloof, dat God niet iemand is die

op grote afstand van ons blijft, afstandelijk verheven en veraf. Hij is niet degene die met bliksems slingert en met harde hand orde op zaken stelt, want dat verwachten wij meestal van Hem. Maar onze God blijft gelukkig niet een-God-op-afstand, maar God wordt mens. Hij neemt de gestalte aan van een weerloos kind. Bovendien een arm kind, kind van de arme mensen Maria en Joseph, een kwetsbaar kind zonder status. Dit kind maakt daarom alleen indruk op mensen zonder status, op herders in de velden. God wordt tot mens-zonder-status. Zo laat God zien, dat geen mens Hem te min is. Hij komt naast ons staan in de menselijke misère van het leven. Hij neemt ons bij de hand en gaat met ons mee om ons tot ommekeer te brengen, tot mensen van liefde, tot mensen van geloof en van hoop en vertrouwen, tot nieuwe mensen.

God neemt de gestalte aan van een kind. Kinderen doen ons spontaan aan God denken in hun kwetsbaarheid, hun openheid en afhankelijkheid. Het is daarom zo triest en verwerpelijk, dat mensen die voorgaven dat ze kerkelijke christenmensen waren, zich aan kinderen hebben vergrepen, kinderen voor hun leven beschadigd hebben en de oprechte bedoelingen van het christenzijn en van de Kerk met voeten hebben getreden.

//Ouders schamen zich niet graag voor hun kinderen. Het is voor de kerk even pijnlijk, dat ze zich moet schamen voor hen die zich als bijzondere kerkmensen presenteerden maar zich aan kinderen en jeugdigen vergrepen.

God wordt kind en kiest voor de kinderen die overal ter wereld slachtoffer zijn van grote mensen, slachtoffer van huiselijk geweld, slachtoffer van huwelijks crises, slachtoffer als kindsoldaten, slachtoffer als straatkinderen, slachtoffer van incest en we kunnen nog even doorgaan. En het gebeurt dichterbij dan wij vermoeden.

God wordt kind. Geen machtige God, een kwetsbare God, aan Wie wij voorbij kunnen lopen. Maar God wordt ook een kwetsbaar kind, opdat wij onze eigen kwetsbaarheid kunnen aanvaarden en niet vervallen in moedeloosheid, want God is naar ons toegekomen om ons tot kinderen van God te maken. Sindsdien mogen wij ons gedragen weten. Sindsdien zijn we niet meer alleen. God heeft ons opgezocht in deze gebroken wereld. Hij heeft mij opgezocht en u, iedereen om ons vrede te schenken en ons tot mensen van vrede te maken opdat we meewerken aan een wereld van vrede en alle machtsdenken afleggen.

Zo worden wijzelf nieuw. Zo wordt de wereld nieuw. In die zin wens ik u, mede namens het kerkbestuur, een Zalig kerstfeest. Amen.

HOMILIE DAGMIS KERSTMIS 2011

Het doet goed om vast te stellen dat het kerstkind in veler harten een plaats heeft. Als teken van onze band met kerstkind is bij de meesten van ons thuis een kribbe opgesteld. In het middelpunt staan het kindje en Maria en Jozef. Het is steeds een lieflijk tafereel, waarbij een boodschap van vrede hoort. Wij wensen, dat het altijd zo mag blijven. Wij staan stil bij datgene wat er werkelijk is gebeurd: God is mens geworden in dit kleine, kwetsbare kind. God is naar ons toegekomen, niet op een voor iedereen overweldigende wijze, maar als een klein kind, zonder verweer. Slechts het geloof kan ons verder helpen. Ons verstand kan het niet vatten.

Vanwege het kerstkind hebben wij elkaar reeds vele malen Zalig Kerstfeest toegewenst. Deze paar woorden hebben voor ons een bijzondere gevoelswaarde. Zij drukken uit, dat wij uitzien naar een nieuwe wereld. Het is een diep verlangen, dat in ons leeft: de wereld van geluk en vrede waar geen geweld meer zal zijn, geen haat en onderdrukking, maar waar mensen in vrede met elkaar omgaan; een wereld die ons doet denken aan het Koninkrijk Gods die meer is dan enkel een kortstondig geluk. Velen van ons zijn naar hier gekomen om iets te mogen proeven en ervaren van die diepe vrede, waaraan kerstmis ons doet denken: het kind in de kribbe, Maria en Jozef, de herders met hun schapen en de engelen. Men is gekomen om het kerstverhaal te horen, het Stille Nacht en de andere liederen.

En ook zij die verder aan hun geloof weinig aandacht besteden, laten kerstmis toch niet zomaar voorbijgaan. Misschien is het de uitdrukking van het feit, dat de mens aanvoelt en toegeeft, dat Hij het zelf niet kan om deze wereld tot een nieuwe wereld te herscheppen; dat er een Redder nodig is, een Verlosser. Niet een redder of verlosser die met veel macht en geweld te werk gaat. Maar een Redder die onze harten verandert en ons op weg doet gaan om zelf als mensen van vrede de vrede te stichten.

Wie de boodschap van kerstmis verneemt, voelt tegelijkertijd ook de spanning, want eigenlijk draait de wereld gewoon door. De volksmond zegt niet voor niets: "Niets is zo kortstondig als een kerstgedachte." Maar wie aandachtig het kerstverhaal beluistert, kan vaststellen dat men de gebeurtenissen die ons daar verteld worden, kan leggen naast de verhalen die ons nu verteld worden of op de tv zijn te zien: opgejaagde mensen die niet meetellen. In het evangelie worden twee jonge mensen, Maria en Jozef, ontboden door een machtswellustige keizer, die wil weten hoeveel mensen er in zijn rijk woonden en hoe vermogend dat hij is in verband met de belastingheffing. De hoogzwangere Maria moet daarom een reis maken van vele dagen om van Nazareth in Betlehem te komen, waar het kind zich aankondigt en waar er voor haar geen plaats in een of ander huis is om daar het kind geboren te laten worden. Geen feest voor Maria en Jozef.

Zo staan Maria, Jozef en het kerstkind aan de kant van de onschuldige slachtoffers: aan de kant van de vele vrouwen en kinderen en ouderen in de vluchtelingenkampen. God gaat aan de kant van de zwakken staan en doorleeft ons lot door als kind ter wereld te komen en zo zelf de gestalte van het zwakke aan te nemen. Dit zwakke kind zal eens heil brengen, een nieuwe wereld van liefde scheppen door zijn evangelie, door zijn liefde voor iedere mens en zijn oproep tot naastenliefde. Daarom klinkt er het feestlied van de engelen: "Eer aan God in den Hoge en vrede op aarde aan alle mensen van goede wil."

Het kind zal ons de enige ware weg wijzen, die kan voorkomen, dat het weer gebeurt wat de eeuwen door altijd weer gebeurt: haat en vergelding. De politiek gezien weinig reële vergeving en verzoening zijn in werkelijkheid de enige begrippen, die wereldwijd deze aarde kunnen veranderen. Alleen vergeving en verzoening kunnen een nieuwe wereld doen ontstaan.

Wij hoeven het niet altijd ver van huis te zoeken. Tegenstellingen zijn er ook in onze persoonlijke wereld. Wij vieren kerstmis en er zijn spanningen tussen man en vrouw, ouders en kinderen, kinderen onderling. Wie moet er het hoofd buigen? Wie moet toegeven? Wie heeft gelijk? Ook hier wordt wel eens gezegd, waarom vieren wij kerstmis? Maar ook voor ons is er dan het kerstkind met zijn boodschap van de liefde, de vergeving en de verzoening. Dat is de kerstboodschap: een blijde boodschap, het medicijn voor deze wereld.

Moge het kind van Betlehem licht doen schijnen in ons bestaan. Moge het kind onze ogen openen, ons hart openen, opdat wij onze roeping verstaan om Gods mensenliefde vorm te geven en vergeving en verzoening te bewerken dat de duisternis van het kwaad en egoïsme verdrijft. In die zin wens ik u, mede namens het kerkbestuur, een zalig kerstfeest. Amen.

HOMILIE TWEEDE KERSTDAG - ST.STEFANUS 2011

Menigeen van ons zal zich nog de jaren zestig herinneren. Misschien hebben de ouders met opgroeiende kinderen er slapeloze nachten van gehad. Alles stond onder kritiek. Alles moest anders en deze trend hield zelfs niet halt voor datgene wat jaren, zelfs eeuwen als boven elke kritiek verheven werd beschouwd. Zelfs het kerstfeest werd onder kritiek gesteld. Men klaagde de manier van kerstmis vieren met overvloedige maaltijden aan en als teken van protest ging men hongerstakingen. Men wilde aan de kaak stellen, dat er wel over vrede werd gesproken, maar dat het slecht bij spreken bleef. Kerstmis werd aan kritiek onderworpen als het knusse feest, dat op 26 december alweer voorbij is, zonder dat het doorwerkt in de dagen die erop volgen. Het is slechts traditie, sleur. Er zit geen leven meer in, geen uitdaging. Er is geen band met het echte kind van Betlehem dat later toch die revolutionaire Jezus van Nazareth zal zijn.

Zonder weer terug te vallen in die overkritische tijd is het toch goed de boodschap van die tijd vast te houden en te streven naar een evenwichtige viering van het kerstfeest. Het feest van de eerste martelaar kan ons daarbij helpen om ons niet te beperken tot de idylle die wij van kerstmis hebben gemaakt. Want in werkelijkheid ging het toch ook over een heerszuchtige keizer, over opgejaagde jonge mensen voor wie geen plaats was in de herberg. Het ging over een bevalling in een beestenstal.

Dus geen tegenstelling tussen twee dagen, maar het feest van de eerste martelaar geeft uitleg doet ons de eerste dag op de juiste wijze verstaan. Men kan eerste en tweede kerstdag op elkaar leggen. Kerstmis is dus geen droomfeest, want wij worden ons bewust, dat wij volgelingen zijn van iemand, die zijn leven lang teken van tegenspraak is geweest. Als volgelingen van Jezus krijgen wij deel aan datzelfde lot en ontmoeten ook wij de spanningen die de persoon Jezus altijd ervaren heeft. Wanneer kerstmis het feest is van God die mens geworden is, dan is het feest van St. Stephanus de dag, dat wij ons bewust worden wat het betekent om dit kerstkind, Jezus van Nazareth, na te volgen.

Jezus roept weerstand op. Want eenmaal begonnen aan zijn openbaar optreden legt Jezus de vinger op een aantal pijnlijke plekken bij de mensen die Hij ontmoet. Hij ziet de liefdeloosheid en de huichelachtigheid bij degenen, die eigenlijk de leiders van het volk hadden moeten zijn. Hij ziet hoe velen mooie woorden spreken, waaraan geen daden beantwoorden.

Hij ziet, hoe veruiterlijkt de beleving van het joodse geloof is, maar dat hun hart ver van de Heer is. Hij ziet, hoe gemakkelijk de mensen elkaar veroordelen, hoe weinig barmhartigheid en vergevingsgezindheid er heerst. Hij kiest daarom partij voor de overspelige vrouw en laat de schriftgeleerden beschaamd heengaan, nadat Hij had gezegd: "Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen."

Hij ziet het kwaad, dat wortel geschoten heeft in veler harten en daarover zwijgt Hij niet. Maar altijd ook biedt hij de kans tot ommekeer. Bij de tollenaar Zacheus gaat Hij aan tafel en hij brengt deze hebzuchtige geldinzamelaar tot een nieuwe levensinvulling.

Wij weten hoe het leven van Jezus aan het kruis geëindigd is. Duizend dagen slechts heeft hij rond getrokken. Vandaar dat wie hem navolgt ook moet rekenen met tegenwerking en verzet. Wij weten, hoe de hele kerkgeschiedenis door er steeds mensen om hun geloof gedood en vervolgd zijn. Wij weten ook, dat daar waar in alle

oprechtheid Jezus wordt nagevolgd, deze wereld anders wordt. Hemel en aarde raken elkaar.

In Jezus is ons God verschenen. Hij kan niet aan banden gelegd worden, ook wanneer zijn leven gevaar loopt. Hij is oneindig in goedheid, liefde en barmhartigheid. Ook St.Stefanus, de heilige van vandaag, is hiervan een voorbeeld. Wij zijn hem en zovelen anderen dank verschuldigd, omdat zij stonden voor de waarheid en liever stierven dan de waarheid verloochenen.

Laten wij ons dit bewust blijven, wanneer wij kerstmis vieren.